

Ислази месечно једанпут.

У Ср. Карловцима, 1. новембра године 1906.

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

УРЕДНИК

Јован Живановић

Бр. 11.

Чланови оснивачи „Српске пчеларске задруге у Руми“ плаћају једанпут за увек 50 круна, а редовни чланови I. реда 6 круна годишње; добивају једни и други лист бесплатно, а чланарину нека шаљу: „Управи српске пчеларске задруге у Руми“. Који нису чланови задруге а желе имати лист плаћају 6 Круна претплате.

Година
X.

Пчеларски календар.

Новембар.

Суморни дани позне јесени дају све тужнији изглед природи, па није ни чудо што и на пчелињаку нема више оне бујности од живота и рада, која је искуњавала срце пчеларево највећом радошћу и најузвишенијим уживањем. Живахна лета, бујна рада и умилне зуре нестало је, јер је нестало и мириснога цвећа, које је давало живота вредној пчели. Миле наше радилице повукле су се у своју кућицу, да је што боље ушушкају и спреме за дуги зимњи одмор. Свака пукотина, сваки саствак улепљен је, да страшна зима, која смрћу прети свакоме животу, не сипа са свију страна у кошницу. Зато сваки марљиви пчелар урадио је до сада све што је у кошници требало урадити. Свако отварање кошница мора престати, јер отварањем не само што кидамо лем којим су пчеле поклопац и врата

улепиле, него изазивамо пчеле да троше меда више него што им треба. Јер, чим смо пчеле отварањем кошнице узнемирили, одмах навале на мед мада нису гладне, а што пчеле више троше меда, тим ће лакше оболети од гадне болести ердобоље.

Не треба ни да напомињем, да се сада на прегледавање и прихрањивање не сме ни мислити. Који пчелар у ово доба отвара кошнице, размеће оквире и прихрањује пчеле, тај потписује себи врло рђаву сведоџбу.

За лепих новембарских дана обрадоваће нас пчеле веселим излетом. Ови излети особито су добро дошли младим касно излеженим пчелама, јер ће се ишчистити, па ће лакше издржати зиму у кошницама. Да би се младе пчеле могле за лепих новембарских дана ишчистити, не треба још лета ничим заклањати од сунца, а још мање већ сада уносити кошнице у подруме и друге мрачне стаје.

У које кошнице долећу још многе пчеле са гаћицама, те кошнице имају још доста легла, а легла у то доба обично имају оне кошнице, где се је матица касно под јесен оплодила, те кошнице обично не проведу зиму најбоље.

Напред сам рекао, да пчеле чим се узнемире одмах навале на мед, а тиме лакше добију ердобољу. Зато треба са пчелињака уклањати све што год пчеле узнемирује. Звоњење, пуцање, лупа рецамо од кола и жељезнице не узнемирује нити шкоди толико пчелама, као куцкање, гребање и шушкање по самим кошницама макар то и најслабије било.

На лета треба заравије метнути чешљеве протаву мишева, јер ноћи су већ јако хладне, па се пчеле сабију у неколико сокака а мишеви се у вече увлаче у кошнице и праве штету. Када сваве и дан отопли те пчеле оживе, излази миш из кошнице и склања се под кров или у своју рупу, где чека вече, да се опет ушуња у кошницу на слатку вечеру. Када зима сасвим притисне и пчеле престану излетати, тада миш и не излази више из кошнице него се угнезди и до пролећа газдује у кошници спремајући пакост пчелару а пропаст кошници. Чешаљ дакле нека је зарана на свакоме лету, јер када зима стегне и миш се угнезди у кошници, не помаже више чешаљ. Више је пута нашао пчелар кошницу упропашћену од мишева, мада је био чешаљ на лету, а зашто? зато, што је чешаљ касно метнуо, када се је миш већ у кошницу уселио. Намерно кажем „чешаљ“ противу мишева, јер када се каже „решетка“, многи пчелари мисле Ханеманову решетку. Ханеманова решетка нипошто није за тај посао!

На самом пчелињаку све је мање посла. Са престајањем рада пчелињега, престаје и пчеларев посао на пчелињаку. Али зато пчелар има још доста посла. Ко није продао мед нека пази на њега. Сада се не требамо више плашати да ће му шкодити врућина, али зато може да му шкоди влага. Зато у

влажним стајама морају судови са медом бити што боље заклопљени, јер мед јако упија у себе влагу, па зато бива на површини све воденији. Нађе ли пчелар горе у кантама јако воденога меда који се осећа на киселину, нека га скине да му се цела канта мало помало не поквари. Најсигурнији је пчелар[са оним медом, који се је сасвим ушећерио — стврднуо, а највише нека пази на мед, који је одавна истресен а никако не ће да се ушећери.

Пчеларске справе треба очистити а гвоздене намазати зејтином да не рђају и оставити на своје место да буду при руци када устребају.

Сваки привредник треба, да је уредан, а пчелар треба да је најуреднији, јер и пчела је најуреднија и најчистија од свију животиња.

Б. К.

Р ђ а в ц р в.

Ко га леже и како ћемо помоћи кошници са рђавим црвом?

(Предавање намењено за V. конгрес хрв. и срп. пчелара, који је одржан у Загребу 30. авг. (12. септ.) 1906.).

Кошници са трутовњачом помоћи ћемо, ако трутовњачу убијемо, па кошници додамо оплођену или неоплођену матицу, а ако матице немамо, можемо јој помоћи додавањем матичњака, сата са јајима или младим леглом. У рано пролеће и под јесен помоћи ћемо кошници са трутовњачом једино додавањем какве залишне оплођене матице, јер пуштати пчеле да изведу себи матицу у време када нема трутова, не вреди ништа. Преко лета, када има трутова да је оплоде, можемо помоћи кошници додавањем сата са јајима и леглом. Разуме се да се трутовњача мора из кошнице избацити пре него што јој додамо матицу, матичњак, јаја и легла. Оквире са рђавим црвом треба повадити, главе рђавом црву посећи и поделити добрим кошницама да саће очисте. Ако пуштамо да кошница из јаја и легла изведе матицу, треба кошницу за време док се млада матица не излеже и не оплоди појачавати заклопљеним зрелим пчелињим леглом из јаких кошница. Сав овај посао исплаћује се, ако је друштво у кошници доста јако. Ако је друштво пре-слабо, треба пчеле шчистити па пустити да се разиђу по другим кошницама, или их спојити, пошто смо трутовњачу убили, са суседном кошницом. Ако је у кошници

превладала дивља пчела, треба пчеле сумпором угушити, а саће разделити кошницама којима треба.

Као што смо видели, кошници са трутовњачом није тешко помоћи, јер пчеле, пошто смо трутовчачу убили, радо примају додану матицу или матичњак и из доданих јаја и легла радо изводе матицу.

Кошници у којој су се појавиле назовиматице, много је теже помоћи, јер се пчеле у такој кошници држе необично. Овамо се осећају као да имају матицу па зато не ће да приме ни додану матицу ни матичњак, а овамо граде матичњаке на трутовском леглу и јајима, која су залегле назовиматице, из којих дакако да не може нигда излећи се матица него трут или црв у њему угине. Додану матицу убију, матичњак разоре, а ако баш на доданим јајима и изведу матичњак и матица се излеже убију је, речју у такој кошници пчеле саме себи спремају пропаст.

Због тога чудноватог држања пчела, мало теже је помоћи кошници са назовиматицама, али ипак вије не могуће као што неки мисле, премда овде се мање исплаћује труд него око лечења кошница са трутовњачама, јер кошнице са трутовњачама бивају више пута доста јаке, а кошнице са назовиматицама обично су преслабе друштвом, јер назовиматице појављују се у старим безмацима дакле у кошницама, које су већ друштвом малксале, јер су за дуго биле без матице.

Кошници са назовиматицама можемо помоћи на више начина:

1.) Ако имамо какав рој, метнућемо кошницу са ројем на место кошнице са назовиматицама, а ову ћемо однети по даље на друго место. Пчеле из кошнице са назовиматицама враћаће се на своје старо место и спојиће се с ројем.

2.) Ако не ћемо да кошницу са назовиматицама спасамо са ројем или којом добром кошницом, радићемо овако: узећемо какву празну кошницу, па ћемо из разних јаких кошница повадити и у њу поређати више оквира са јајима леглом и пчелама које се налазе на тима оквирима, али без матице. За тим ћемо, као што смо већ под 1. казали, склонити кошницу са назовима-

тицама са њена места и метнути је где год подаће, а на њено место метнућемо спремљену кошницу са леглом и пчелама. Пчеле из кошнице са назовиматицама вратиће се на своје старо место, где ће наћи јако друштво и правилно легло. Ако имамо залишну матицу, можемо је одмах тој спојеној кошници додати, а ако немамо пчеле ће саме себи извести матицу јер смо им дали саћа са јајима и леглом.

У кошници са назовиматицама остаће нешто пчела међу којима су и назовиматице и трутови. Ове треба погушити чим видимо да су се пчеле вратиле на своје старо место а у нову кошницу, јер ако то не учинимо и већина трутова и трутића (дивље пчеле) отићи ће у нову кошницу. Пошто смо трутовима и рђавом црву посекали главе, поделићемо саће из те кошнице другим кошницама.

Да смо сигурнији да се пчеле не искосе, боље је кошницу са назовиматицама у вече склонити са њена места него када је јак лет, јер када је јаки лет хоће пчеле из премештене кошнице са јаком силом да нагрну на старо место те да се покољу, а када тај премештај обавимо у вече, сутра дан пчеле већином с наше враћају се у нову кошницу.

Ова два начина боља су, него стари начин, по којем су се све пчеле и трутови из кошнице са назовиматицама стресли подаће од пчелињака на земљу, па пуштали да се врате на своје старо место, јер тако су се и сви трутови враћали у нову кошницу.

Ако се кошница, у којој су назовиматице, не може преместити с места, морају се све пчеле и саће преселити у другу празну кошницу и као што рекох однети даће, а у испражњену кошницу сместићемо ројче или саће са леглом и пчелама, као што је под 1. и 2. речено.

3.) У пчеларскоме свету добро познати свештеник Weygandt, не премешта никуда кошнице са назовиматицама нити води бригу о назовиматицама него ради овако: све оквире из кошнице са назовиматицама повади и поређа на затворене ногаре за десетак центиметара раздалеко један од другог (место ногара може бити и празна кошница). Затим узме из јаких кошница оквире са

јајима и пчелињим леглом заједно са пчелама, које су на њима, али без матице, па их метне између размакнутих оквира на ногарима, тако да дође наизменце један оквир из кошнице са назовиматицама, а један са добрим леглом и пчелама, за тим ногаре или кошницу поклопи, лутне који пут по њој и остави је неколико часака на миру. После премести све оквире са добрим леглом и празно саће на старо место у кошницу где су биле назовиматице, и састави саће једно уз друго као што треба. Са саћа, на којем је труповско легло, стресе сву пчелу у спојену кошницу, па га подели кошницама са младим матицама, које на брзо троповско легло избаце из саћа. Као што видимо, Вајгант се не боји што тако у спојену кошницу дођу и назовиматице. Кошница ће брзо себи извести матицу. Ја нисам овај начин опробао, али Вајгант уверава да је сасвим поуздан. Овај би начин добро дошао онима који не могу своје кошнице премештати.

Пчелар Ф. Јакверт лечи кошницу са назовиматицама овако :

1.) Ако има какву залишну матицу, тада опије салитром или бовистом кошницу са назовиматицама, па међу опијене пчеле баци добру оплођену матицу, и уверава да матица буде увек примљена.

2.) Ако нема никакве залишне матице ради овако : будући пчеле у кошници са назовиматицама хоће да изведу матицу из труповскога легла и на њему изводе митичњаке, он малом кичицом или танким дрвцетом ваљиво извади црва из матичњака, који је изведен на труповској ћелици, па на место њега метне у матичњак на млеч црва из правога матичњака из које добре кошнице. Он каже, да пчеле тога додавог управо подметнутог црва хране, матичњак заклопе и када се из њега излеже матица приме је. — Ја нисам ова два начина опробао, па зато их тек да би ово предавање било потпуније, напомињем с резервом.

Ко води рачуна о својим матицама, тај ће ретко имати посла са труповњачама и безматима, а ко нема безматка, тај не ће нигда имати кубуре са назовиматицама.

Ђ. Коларовић.

Назовиматица

1. *Шта је назовиматица и по чему се познаје, да је у кошници?*

Назовиматица је пчела, којој су јајњаци мало боље развијени него код других пчела, те с тога може лећи јаја. Јајњаци се могу код пчеле радилице боље развити само тако, ако се храни млечем т. ј. оном храном, којом се и матица храни. Опћенито се држи, да пчеле из забуне додају млеч у неке радиличке ћелице, које су око матичњака што није неверојетно, када се зна за доста неправилности, што их пчеле праве. А могло би бити, да пчеле приправе одвише млеча, па кад га не могу истоварити у матичњаке, оне га међу у радиличке ћелице око матичњака. Јаја, која леже назовиматица, неоплођена су и само се трутови из њих легу. Ако има у кошници трутовскога саћа, онда назовиматица само у њега леже и по томе се познаје да је у кошници назовиматица, а не матица трутовњака. Има ли у кошници само радиличкога саћа, онда ће назовиматица и њега залећи, а пчеле га покривају испунченим поклопцима, да трутови буду већи. Кад опазимо саће с овако испунченим ћелицама, онда још нисмо стални, је ли у кошници назовиматица или матица трутовњака. Истом онда, када прегледамо кошницу, па не нађемо матице, знамо, да је у кошници назовиматица.

2. *Може ли се из кошнице одстранити назовиматица по савешу пчелара Лудвига Хубера?*

Читајући наше пчеларске писце, који су ми до руке дошли, наишао сам, да неки прелазе преко тога питања шутећи (Квирин Броз), неки прихватају Хуберов савет као посве успешан лек (Воркапић и Маширевић) а г. Живановић на 149. страни свога „Срп. Пчелара“ каже: „Овакој кошници додати нову матицу врло је тешко, а тешкоћа лежи у томе, што се прво мора ухватити пчела назовиматица и убити, па онда нову матицу метнути.“ Према овоме, што г. Живановић каже, ја бар држим, да он кошницу са назовиматицом сматра тако болесном, да јој није могуће помћи и једино таково мишљење

може бити исправно, што ћу доле ниже на темељу својих опажања и доказати.

Учитељ и пчелар Лудвиг Хубер препоручује, да се кошница са назовиматицом однесе мало даље од њена места, да се све пчеле стресу са саћа у какву празну кошвицу, а та кошница, из које смо изтресли пчеле однесе са саћем на своје старо место, само ваља пазити, да у њој не остане која пчела. У тако приређену кошницу треба метнути оилођеву матицу. Пчеле ће се повратити на своје старо место, а назовиматица не ће, јер одавно није излетала напоље, па не би погодила кошницу, у којој је била.

Ја сам једне године о феријама био на вежби војничкој. Код куће сам оставио више вештачких ројева што са излеженом, но неоплођеном матицом, а што са зрелим матичњацима. Када сам се вратио кући, нашао сам у двама кошницама назовиматице. За пар дана урадим по Хуберову савету, али без успеха, како у једној, тако и у другој кошници. У целом Хуберовом постулку главно је, да назовиматица није дуже времена излетала, па је заборавила своје старо место, на које се не ће знати повратити. Не може се порећи да пчела лако заборавља своје место, али Хубер ту сасвим заборавља на друге пчелиње особине. Заборавља на оштар вид, танак слух и осетљив мирис. Тко се може усудити рећи, да назовиматица, код свога оштрога вида, не ће запазити, где се диже око ње читав рој пчела, па да се и она не ће уздигнути и у њиховом друштву до кошнице доћи. Узмимо, да назовиматица и нема тако оштар вид, као што га у истину има, зар и онда ни би било могуће, да дође до своје кошнице. Зар нема она тако танак слух, да се не би и без вида могла упутити за зуком читавога роја. Ту је још и мирис, који је тако осетљив, да би по мирису свога роја лако погодила до старе кошнице.

С. Вуксан.

(Свршиће се.)

Је ли добро прихрањивати пчеле шећером?*

Има партаја међу пчеларима, у којој су најугледнији пчелари, која говори, да није добро прихрањивати пчеле шећером и не само да није добро, него да је од велике штете прихрањивати их шећером. Веле да од многога и непрестанога прихрањивања шећером долази и пчелиња куга. Пошљедица је дакле непрестанога прихрањивања шећером пчелиња куга. Тако је мислио сада већ покојни, а највећи физијолог и анатом пчеле Шенфелдо. Тако мисли и новопчелар Герстунго, и говори да прихрањивањем пчела шећером наступа дегенерација у пчела. Ја с највећим поштовањем спомињем име Павла Шенфелда, највећег анатома, бијолога и физијолога у пчела, али ипак морам овдје казати, да се моје искуство о прихрањивању пчела шећером не слаже са његовим, а најмање са Герстунговим, који има настране назоре о многим стварима у пчеларству, које је он себи створио за зеленим столом, а није их никад потврдио својим искуством. Тако је исто и о прихрањивању пчела шећером с теоријскога гледиштва без искуства изводио да се шећером дегенерише друштво пчелиње.

Моје искуство говори сасвијем противно овоме. Кад сам ја почео пчеларити прије 31 годину, била је паша прилична у мојем крају до 1893. године. Било је до те године и добрих година. Било је и ванредно бујне паше као што је било 1890. године. Али кад је филоксера сатарила винограде, почеше људи орати парлоге, који су донде годинама бескорисно стајали, јер их нико чије обрађивао. Али кад их људи почеше обрађивати и засијавати разном храном, нестаде паше за пчеле. Година за годином све гора за пчеле. Па је бивало и таквих година, гдје пчеле нијесу нанијеле доста меда ни себи за зиму, Па шта се могло друго радити него у јесен прихрањивати своје пчеле. Чим? Медом, јер сам и ја онда држао, да не ваља прихрањивати своје пчеле шећером. Али кад се десило да нијесам имао меда у резерви, морао сам своје пчеле прихрањивати шећером, јер нијесам

* Предавање држано 11. октобра 1906. на скупштини „Српске пчеларске задруге“ у Руми.

смио куповати меда ни од кога, будући сам се бојао да не унесем с медом и кугу пчелињу у свој пчелињак. Ја сам дакле прихрањивао своје пчеле шећером у јесен, кад нијесу имале доста меда, на којем би могле презимити.

Па шта сам искусио хранећи своје пчеле у јесен? Искусио сам то, да се никад није појавила ни једна пчела туђица кад сам шећером прихрањивао своје пчеле. А кад сам прихрањивао медом, имао сам увијек кубуре с туђицама, које нијесам могао одвикнути од крађе никаквим средствима, него једино кад сам уклонио са пчелињака нападнуте кошнице. Шећер нема никаквога мириса, зато и не може изазвати туђице на крађу као што бива с медом, који расипа свој мирис на све стране и по томе изазива туђице на крађу.

То је дакле прва добра стравна шећера, што њиме можемо без бриге прихрањивати пчеле, а да не изазовемо ниједну туђицу на крађу.

Друго, познато је пчеларима врло добро шта је срдобоља. Од те болести многе кошнице зими пропадну, а њеке ако и ухвате пролеће, изиду тако слабе, да од њих не може пчелар имати никакве користи. Ђерзон и други кажу, да је потребно да пчеле зими њеколико пута излете из кошнице, да се ишчисте. Али то није могуће пчелама гдјекоје зиме да излете напоље, јер бивају зиме тако хладне без прекидања, да пчеле не могу излетјети напоље ни једанпут. Али ако пчеле и излете на хладном сузачаном дану напоље, многе се натраг не поврате и друштва здраво ослабе, која су преко зиме излијетала напоље. Ја сам искусио, да су она друштва, која преко зиме нијесу излијетала напоље, остала јака и здрава. Пчеле су остале у њима све живе и пчелар је од њих одмах у пролеће имао користи, ако има само паше. Која су пак друштва излијетала преко зиме на хладним данима, изгубила су многе пчеле и постала слаба, те је требало времена, док су се опоравиле. Па напошљетку ни излијетање није гдјекојима друштвима помогло, него су ипак од срдобоље пропала.

Откуда долази срдобоља и каква је то болест? Срдобоља је болест у гузном пријеву, кад пчеле не могу

преко зиме више да задрже поган у њему, него морају у кошници да се испогане. Пошљедица је те болести да многе кошнице пропадну или ако и не пропадну, оне тако ослабе, да пчелар од њих нема никакве користи. Пчеле морају у гузном пријеву да задрже поган преко цијеле зиме. Али ипак не долази та болест отуда, што пчеле морају тако дуго преко цијеле зиме да задржавају поган у гузном пријеву, него стоји до каквоће меда, на којем су пчеле узимљене. Нијесу сви медови једнаки. Они имају различна својства. Тако мед од репице и од лисвих ушију оставља за собом многе остатке у гузном пријеву, да их пчеле не могу да задрже. Ти медови нијесу добри дакле по својој каквоћи за пчеле. На њима пчеле зими добивају срдобољу. Напротив пак медови као што су багреновац, липовац, босиљковац особите су каквоће за пчеле да врло мало остављају за собом остатке у гузном пријеву, зато на њима презиме пчеле врло добро, јер не морају да се зими ишчишћавају у кошници. Од свијех пак медова, који се каквоћом својом одликују, најбољи је босиљковац. Он се не ће тако брзо ни кристализирати, јер га добивамо најдоцвије. То је најфинији мед и најбоље на њему презиме пчеле. У њему — рекао бих — нема толико етерских зејтина, као у липовцу и багреновцу. По томе нема ни мириса, као што то имају багреновац и липовац. Босиљковац се приближава шећеру, који такође нема никаквога мириса. На босиљковцу презиме пчеле особито добро и друштва изиду из зиме без и једне мртве пчеле.

Као што сам напријед казао бивало је година кад пчеле нијесу навукле меда колико би им било доста да презиме и у тијем случајевима морао сам своје пчеле прихрањивати шећером, на којем су пчеле особито презимиле. Кад год сам прихрањивао пчеле шећером, увијек су ми особито добро презимиле без и једне мртве пчеле. Из тога се види да је шећер, кад га пчеле инвертују у мед, особитога квалитета мед, на којем пчеле најбоље презиме. Ја сам једне мршаве године метнуо звоно, да га пчеле израде. Али будући да је година сасвијем мршава била, то га пчеле не могоше израдити. Зато сам

ја прихрањивао пчеле у великим оброцима шећером и пчеле су извеле звоно пуно саћа с медом од сама шећера. Кад сам тај мед у звону послје кадгод коштао, чинио ми се као да једем босиљковца. Мед од шећера је њешто фино као и босиљковац и на њему презиме пчеле сасвијем добро. Изиду друштва јака из зиме и на њему не ће пчеле никад добити ердобоље. То је чињеница и ја не ћу никад слушати оне, који говоре против шећера, и ја сам већ за 31 годину више пута узимљавао своје пчеле на шећеру и увијек су особито добро презимиле. Не може ту бити разговора о дегенерацији у пчела кад се прихрањују шећером. Читајући како пчелари њеки пишу, да се пчеле дегенеришу кад се прихрањују шећером, био сам лети више пута забринут како ми пчеле врло мртво лете при мршавај паши. Ја сам помишљао на дегенерацију код мојих пчела. Али сам се разувјерио, кад сам своје пчеле пренио на бујну пашу. Како сам им лета поотварао, одмах је највећа журба, неуморан рад и бујан живот наступио, да човјек није мога вјеровати, јесу ли то те пчеле, које су на мојем пчелињаку онако мртво летјеле, а гле! сад с каквом журбом и неуморношћу лете! Паша подиже друштва, паша је најбољи лијек против гњилости, против малаксалости, против дегенерације. Гдје је паше, ту не може бити дегенерације.

Ја сам дакле искусио, да на шећеру најбоље презиме пчеле. Али кад матица почне носити јаја и кад пчеле требају, да своје легло хране, онда не бих прихрањивао својих пчела шећером, јер у меду од шећера нема етерских зејтина и другог којечег, што пчела налази у цвјетном нектару. С теоријскога гледишта за прихрањивање ујева није шећер, него једино мед, премда сам ја шећером прихрањивао и у прољеће, па нијесам никаквих злих пошљедица опазио. Али ипак ја не бих препоручивао ником, да своје пчеле прихрањује у прољеће шећером, осим ако је пријека потреба. А сваком могу препоручити, да на шећеру своје пчеле може презимљавати, само ако то потреба захтијева, јер на шећеру најбоље презиме пчеле.

Сваки пчелар мора знати какав му пчеле мед унашају, па ако пред јесен унашају медљику, која је зеленкасте боје, он ће је истрести и додати шећера, колико ће доста бити преко зиме. На једну килу шећера долази једна литра воде, па се прокуха то и тако се прокухано додаје пчелама.

Друго дакле на шећеру најбоље презиме пчеле и не ће матица тако рано да леже, што има своју добру страну, а тако исто су пчеле на шећеру преко зиме мирне, што је знак, да им је добро на шећеру и да је мед од шећера особито fine каквоће. Једино бих само казао да мед од шећера није љековит за људе, јер у њему нема етерских зејтина и другог којечегашто има у цвјетноме нектару.

То је моје искуство, и од тога ја не уступама, нити се бојим да ће ми пчеле дегенерисати, зато кад је год потреба пчелару да своје пчеле мора у јесен прихрањивати, а нема у резерви багреновца, липовца, босиљковца, нека без икакве бојазни прихрањује своје пчеле шећером*.

Јов. Живановић.

Скупштина Српске пчеларске задруге.

Српска ичеларска задруга одржала је овогодишњу главну скупштину у Руми 29. септ. (11. октобра) под председништвом г. Др. Јована Шивића у присуству 6 одборника и 51 члана. Од стране власти и корпорација заступљена беше кр. котарска област румска, трговишно поглаварство, славонско господарско друштво у Осеку, конгрес српских и хрватских пчелара, пчеларско друштво у Вуковару, богословија карловачка и обе српске земљорадничке задруге у Руми. У 10 сати предедник је отворио скупштину поздравним говором истакнувши циљ скупштине и радост да види овако леп број чланова, што је знак интересовања за напредак задруге и пчеларства, што од свега срца задрузи жели и у то име кличе скупштинарима и осталој господи, госпођама и госђицама: добро дошли! Будући да је тајник заузет послом реферисања предлаже скупштини за перовођу данашњег скупштинског записника г. Милана Коњевића равн.

* Добро би било кад би и други пчелари о овоме питању узели ријеч у „Српском Пчелару“. Ми бисмо радо поштујући свако разложно мишљење примили и чланке, који у противном правцу говоре против нашега мишљења.

Јов. Жив.

учитеља из Јарка. Прима се предлог уз отпоздрав: живео председник!

Заузевши перовођа место до тајника саопштава председник, да је задруга изгубила у течају ове године два члана утемељача и то дра Мишу Поповића и учитеља Миливоја Чудомировића и редовног члана и вредног повереника задруге Милоша Краљева бешчанског бележника. Са устајањем и клицањем: слава им, одаје им се последња почаст. — Тајник задруге Марко Шаула устаје да реферирше о првој тачци дневног реда о раду управе у прошлој години. Пошто је извештај о томе штампан у 6. броју „Српскога Пчелара“ ове године, — изјављује скупштина управи поверење и да се не губи време читањем извештаја, — прелази другој тачци дневног реда: предлозима управе.

Пошто још није стигла потврда новог штатута, који има друго наређење у погледу држања скупштине, предлаже управни одбор, да му се оставе одрешене руке у погледу сазива скупштине идуће године. Предлог се прима.

Управни одбор подноси прорачун за годину 1907. у коме нарочито истиче, да се у пчелињак утроши 300 круна како би се могао до изложбе подићи задруга достојан пчелињак, што ће се течајем 1907. и 1908. године лако постићи моћи, јер задруга нема више нимало дуга. У свези с овим извештава се, да је Његова Светост Преузвишени господин Георгије Бранковић патријарах српски благоизволео платити све трошкове за штампу „Српскога Пчелара“ и за 1905. годину, чиме је знатно поможено задрузи, да се опростила дуга. Прорачун се примма и Његовој Светости изразити благодарност.

Предлог управе, да се 13. (25.) августа 1908. приреди пчеларска изложба у Руми, — прихваћа се једногласно и радосно.

Извештај пододбора о суперевизији рачуна од 1905. године, прима се и подељује управи апсолуторијум.

Тајник извештава, да нису стигли никакови предлози у смислу треће тачке дневног реда.

Прелазећи на четврту тачку дневног реда „разрешење старе и избор нове управе“ извештава председник, да је подпредседник г. Ф. Ристер летос поднео оставку, коју одбор са жаљењем износи пред скупштину. Пошто на једнодушну жељу скупштине, да г. Ристер и надаље остане потпредседник, исти одлучно изјављује, да због својих послова не може, а да ће у свакој могућој прилици досадању љубав према задрузи показати, — изјављује скупштина, да остану на челу управе остали чланови, г. Ристеру изјављује благодарност на досадањем искреном пожртвовању и раду, а ради попуњења потпредседничког места и два места у одбору бира кандидацијони одбор од три лица, да предложи скупштини особе, којим би се попунила управа. Кандидацијони одбор предлаже за потпредседника г.

Ђоку Коларовића пароха В. Радиначког, а у одбор инжењере Тому Округића и учитеља Јована Милојевића. Предлог са прима, те су на челу управе ова господа: Председник др. Јован Шевич кр. јавни бележник и народни посланик, потпредседник Ђорђе Коларовић парох великорадиначки, тајник и благајник Марко Шаула парох румски, одборници *Богдан Новаковић* кр. котарски предстојник румски, *Сергије Попић* игуман раванички, *Васа Латинкић* парох јазачки, *Милутин Стојадиновић* намесник јазачки, *Александар Костић* катихета на румским школама, *Гавра Путник* равн. учитељ у Руми, *Душан Поповић* учитељ у Руми, *Милан Коњевић* равн. учитељ у Јарку, Тома Округић инжењер у Руми и Јован Милојевић учитељ у Руми.

Професор г. Јован Живановић предлаже, да се штампају дипломе за чланове. Прима се.

Будући да се пријавило 6 предавача, а подне се већ приближило, предлаже председник, да предају тројица, а остали да спремљена своја предавања изнесу у „Српском Пчелару.“ Прима се и предаје г. професор Јован Живановић: „*Је ли добро ичеле прихрањивати шећером?*“ Ђорђе Коларовић: „*Спајање друштава*“, Милан Коњевић: „*Узимљење ичела*“, Предавања су саслушана са највећом пажњом и после свакога поведла се расправа.

Учитељ *Ј. Бинички* предлаже, да управа задруге сваке године ступи у споразум са управом учитељског удружења, па да сваке године једно и друго удружење држи скупштину истога дана. — Прима се.

Исти предлаже, да се замоли поглавити г. Богдан Новаковић, који је много учинио за пчеларство у котару румском, да се код сваке шко е подигне из општинских средстава пчелињак. Госп. Новаковић обећава и надаље ићи на руку срп. пчел. задруги око развитка пчеларства, а и сваком учитељу посебно, где се покажу сигурни увети за успех, а за сада, да је тешко извести, да свака школа има свој пчелињак, јер сваки учитељ није још уведен у ову корисну и лепу струку господарства.

У 12¹/₂ сати закључује скупштину председник уз жељу, да се и до године сретно састанемо, када ће, управа у споразуму са виђенијим пчеларима донети коначан исцрпан програм за изложбу 1908. године.

Књижевност.

— Изашао је и 3. број „Српске Пчеле“ илустрованогa лиота за рационално пчеларство. Главни уредник Крета Мршуља, власник и одговорни уредник Радивој Т. Ђорђевић. Београд.

Пабирци.

— У једној кошници, у којој је матица легла само трутовска јаја, нашао је један пчелар затворен матичњак повелики. У том матичњаку, кад га је на врху расјекао, нашао је два трутовска црва од четири дана и једну живу пчелу. Ту су пчелу по свој прилици — јер друкчије се не може растумачити — зазидале пчеле у матичњак при завршавању матичњака. Пчела је та ушла у матичњак, да храни уљеве, а пчеле су је опет у брзини завршавајући матичњак зазидале у матичњаку. Пчела се та затворена хранила млијечем у матичњаку. Чудновато!

— У Батајници у сремској жупанији основана је српска земљорадничка задруга.

— Пчела прелети у минуту 1500 метара.

— Ове је године здраво трухнуло грожђе по виноградима, па ипак нијеси могао видјети пчеле на грожђу. Зашто? Зато што се ове године појавио на орахој земљи и код нас у Карловцима бијели босиљак. Лет је пчелињи био управљен дакле само на бијели босиљак. То је знак, да пчела у крањој невољи иде на трухлеж од грожђа. Пчела је од природе привезана за цвијет, а цвијет за пчелу. Једно без другог не може живјети, само крајња невоља може пчелу натјерати на трухлеж од грожђа. О овоме су се могли увјерити виноградари карловачки, који су непријатељи пчели.

— У пређњем броју „Српскога Пчелара“ у чланку „Са хрват. земаљске изложбе у Загребу“ нехотице изостало је да је и Ђорђе Диклић, учитељ из Прокика говорио на конгресу пчеларском у Загребу: „Да ли би напредно пчеларење могло успијевати у Лици и Крбави“? и да је на изложби за своје изложке награђен првом наградом, почасном дипломом.

За све што се тиче администрације од 1. јануара 1903. треба се обраћати на „Српску пчеларску задругу у Руми“. Рукописе, књиге и листове у замену и друго што се тиче уредништва, треба шилати на: Уредништво „СРПСКОГА ПЧЕЛАРА“ у Карловце.

Власник и издавалац Српска Пчеларска задруга у Руми.

Штампа Српске Манастирске Штампарије 1906. — 614.